بۆ دەبێت بەم چینی دەسەڵاتدارەی کوردستان بڵێین لۆمپەن بۆرژوازی...؟

موزەفەر عەبدوڵا ...

کارڵ مارکس و فریدریک ئەنگڵز لە کتێبی مانیفێستی کۆمۆنیستدا باسی لۆمپەن پرۆلیتارای – خڵتەی کرێکاران – دەکاتو دەڵێن : لۆمپەن پرۆلیتاریا ئەو بەشو توێژن لە ناو کۆمەڵگادا کە کێشمەکێشەو ململانێیی چینایەتی وایانی پلیشاندۆتەوە بەهۆی بێکاری و هەژاری و نەداری و بێخانەو لانەیی هیچ شتێکیان بۆ مرۆڤی ئاسایی ناو کۆمەڵگای مۆدێرن ناچێت.ئەوانە ئیتر بەناچاری نانی ڕۆژانەیان لە زبڵدانەکان یان بە سواڵ و دزی و چەتەیی و ڕێگری بۆ خۆیانو مناڵیان ، گەر هەیانبێت ، پەیدا دەکەن.

جا ئەم توێژە لۆمپەنە لە دەورانی هەڵچونەکانو کاتی ڕاپەرینەکان بەشێکیان دێنە ناو پرۆلیتاریاوەو دەبنە خەڵکانی لە ڕادەبەدەر شۆڕشگێرو چاونەترس و ئازا.بەشێکیشیان دەچنە ڕیزی پارێزەرانی دەسەڵاتی بۆرژوازی یەوە. بۆرژوازیش ئەمانە باش بەکار دێنێت بۆ پاراستنی دوا قۆناغو ساتەکانی مانەوەی دەسەڵاتیان.ئەم بەشەش ئیتر سڵ ناکەنەوە لە هیچ تاوانێک ئەگەر پارۆی نانێکیان پێ بدرێت. چونکە ململانێی چینایەتی وای هاڕیون کە کەمترین هەستو هۆشو بیری مرۆڤانەیان نەمینێت.
بە پێی لێکدانەوەکەی مارکس چینی بۆرژوای دەسەڵاتداری خاوەن سیستەمی سەرمایەداری خۆی لە خۆیدا لۆمپەن نی یە بەڵکو ئەو بەشەی هەرە خوارەوەی کۆمەڵگای کردوە بە لۆمپەن.

جا پێم وایە ئەگەر ئەمڕۆ مارکس یاخود ئەنگلزی هاوڕێشی بمایایەو سەرنجی بدایە لە هەلومەرجی ئەم ڕۆژگارەی سیستەمی سەرمایەداری جیهانیو چینە بۆرژوازی یەکەی و ململانێی نێوان باڵەکانی لە ئاستی جیهان ، ئەوە پێگەی چینی بۆرژوازی کوردی بەهۆی شێوازو ناوەڕۆکی دەسەڵاتەکەیانەوە لەم سی ساڵەدا دەستەواژەی لۆمپەن بۆرژوازی بۆیان بەکار دەهێنا. چونکە بە ڕاستی ئەو چینەی دەسەڵاتدارە لەم

چەند ساڵەی ڕابردوو، کە تاقمی پارتی و یەکێتی وکۆمەڵێک تاقمی بچوکتری قەومیو ئیسلامییە، هەمو ئەو وەسفانەی مارکسیان بە لەمپەن پرۆلیتاریا بەسەرا دەچەسپێت.

ئەم چینە لەم چەند ساڵەدا دەیەوێت بەهەر شێوازێک بێت ڕیژەی سەرمایەکەی بگاتە ئاستی سەرمایەدارە گەورەکانی جیهان. بە ڕەچاو کردنی ئەوەی دەسەڵاتەکەی بەشێکە لە دەسەڵاتی بۆرژوازی ژێر دەستەی سەرمایەی ئیمپریالیستی و دەرفەتی باشی بۆ ڕێککەوتوە تا ڕۆڵی لەمپەنی ببینی وەک چینێک بە کەڵەکەی سەرمایە. ئەوە ئیتر شێوازی وەبەرهەمهێنانیان کە دەسبەسەرا گرتن و دزی و گەندەڵی وهەڵوشینی سەروەتو سامانی ووڵاتە هەمو ئەم ڕاستی یە نیشان دەدات. تەنانەت لەباری سیفاتی سەرانی دەسەڵاتیشەوە هەمویان وەک چەقە کیشو شەقاوەو چەتەو ڕێگر وان.زیندوترین بەڵگەش قسەو کردەوەکانیان بو لەم چەند ڕۆژانەدا کە لە دزی جەماوەری خۆپشاندەر کردیان.

بێگومان دەکرێت بە زیاتر سەلماندنی ئەم ڕاستی یە لە ڕووی ئابوری و سیاسی و کۆمەڵایەتیو تەنانەت کەلتوریشەوە زۆر فاکتی سیاسی تر بهێنریتەوەو لێکۆلینەوە بکرێت. بەڵام بۆ ڕۆشنگەری زیاتر ئەوە باشترە بە هەر کەسێک جارێک بە وردی جگە لە کتیبی مانیفیستی کۆمەنیست هاوکات کتێبەکەی مەنسور حیکمەت بەناوی: ئەفسانەی بۆرژوازی نیشتیمانی و پێشکەوتنخواز بخوێنێتەوە کە لە نیوان ساڵەکانی ١٩٧٩-١٩٨٠ نوسیوەتی ئەو کات پێگەی چینی بۆرژوازی ئەم ووڵاتە ژێر دەستانەی بە ڕوشن دەبێتەوە.
لە کۆتاییدا ئەوە بڵێمەوە کە هەق وایە بەم دەسەڵاتە بۆرژوا قەومیو خێڵەکی یەی کوردایەتی یە بڵێین لەمپەن بۆرژوازی و ئەم ووشەیەش بخرێتە فەرهەنگی سیاسی یەوە.

٢٠١٨-٣-٣٠
موزەفەر عەبدوڵا